

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskárna“ telefon št. 85.

Ljubljanski škof in nova šola.

Ljubljanski škof, gostobeseden kakor je, je čutil potrebo, izdati zopet nekako pastirsko pismo in sicer ga je posvetil slovenskim učiteljem, „ker se zadnji čas še celo v strokovnih listih širijo o šoli popolnoma napačni nauki“.

To jako plitvo pastirsko pismo ne bo veliko vplivalo na slovensko učiteljstvo, ne samo zato, ker „Škofijske lista, četudi ni prepovedan, nihče ne čita, ampak tudi za to, ker je obseg tega pisma naravnost srednjeveški.“

V tem listu nam je škof Jeglič pokazal, da sicer tiči globoko v nazorih onih časov, kateri se nikdar več ne vrnejo, da pa tudi nima prav nikake diplomacijske zmožnosti. Kar loputnil je s svojimi antikviranimi nazori na dan in še toliko se ni potrudil, da bi jih bil kako omilil in zaokrožil kakor bi bil to gotovo storil prekanjeni kardinal Missia, če bi bil izdal jednako pismo.

Poglejmo, kakšen je ideal škofa Jegliča o šoli. Sedaj ve menda že vsak razumen človek na Slovenskem, da se je škof Jeglič rodil nekaj stoletij prepozno. Ideje njegove so take, kakršne so bile veljavne tedaj, ko so velikega Husa vrgli na grmado in zatorej se ni čuditi, da mu je član V. nekdanjega slaboglasnega konkordata uzor vseh uzorov. Čujte, slovenski učitelji in roditelji, kako šolo Vam ponuja škof Anton Bonaventura!

„Ves pouk katoliških otrok bo v vseh šolah, javnih in zasebnih, skladen z naukom katoliške vere, škofje bodo pa po sebi lastni pastirski dolžnosti in nalogi vodili versko vzgojo otrok v vseh javnih in zasebnih šolah in bodo marljivo pazili, da se v noben učni predmet ne vrine kaj takega, da bi se protivilo katoliški veri in pravni življenju.“

„Vsi učitelji v šolah za katoličane bodo pod cerkvenim nadzorstvom. Nadzornike cerkvene pokrajine bo Njegovo veličanstvo po predlogu škofov imenovalo. Vera in pravica pozvanega učitelja mora

biti neomadeževana; kdor bi s prave poti zabredel, se bo odstavil.“

Torej: Vsi učitelji pod cerkveno nadzorstvo, kakor mežnarji, in kdor bi s prave poti zabredel, to se pravi, kdor bi se zameril župniku ali njegovi kuharici, se bo odstavil.

Nadalje naj iz tega famoznega pastirskega lista ponatisnemo še naslednji odstavek:

„Presegala bi pa država svoje pravice, ko bi „sebi prisvajala vrhovno vodstvo in nadzorstvo nad vsem podučevanjem in vzgajanjem pripustivši cerkvi samo oskrbovanje, vodstvo in neposredno nadzorstvo verskega podučevanja in verskih vaj, iz vsega drugega podučevanja bi pa popolnoma odstranila vpliv cerkve“; zagrešila bi država proti cerkvi, „ko bi učitelje katerekoli veroizpovedi nameščevala na katoliških šolah in ko bi vpeljala knjige, ki jih cerkev ni odobrila“. Tako odločuje šolski zakon za Avstrijo z dne 25. maja 1868., ki je torej načelno cerkvi protiven in ji krati od Jezusa podeljene pravice. Zato so se proti temu zakonu izrekli sv. Oče in tudi avstrijski škofje, zato dobri katoličani žele, da se popravi in prenaredi.“

Ali treba še kaj reči? Škof hoče imeti šolo za-se, čisto za-se. Država naj stoji na strani in naj plačuje, vse drugo pa opravi cerkev, ki ima, kakor se sanja škofu Jegliču, naravno pravico za to.

Mi to naravno pravico, ki si jo lasti cerkev do šole, odločno zanihamo. Cerkev nima niti volje niti sposobnosti, urediti in vzdrževati nam dobro šolo. Kar je izvrstni, sedaj veljavni šolski zakon izvrstnega vstvaril, to bi rad pogoltnil moloh klerikalizma, ko bi si narodi dali iztrgati iz rok neprecenljivo novodobno šolo. Toda pot do tja je še dolga. Minoli so tisti časi, ko je smela cerkev misliti, da se še kdaj polasti šole. Nikdar več je ne dobi. Branili jo bomo do zadnjega, branili z vso enerģijo in brezobzirnostjo in upamo, da bo tudi vse slovensko učiteljstvo stalo na naši strani.

Hands off od šole! To je naša parola, to je naš odgovor na nameravani atentat

na novo šolo. Škofu Antonu Bonaventuri smo za njegovo pastirsko dopisnico iz srca hvaležni, ker v njej je črno na belem dokazano, kako duhomorne naklepe kuje s svojo armado zoper šolo, ki spada v istini mej prave svetinje našega naroda.

Jedro židovstva.

(Dalje.)

3. Filo- in antisemitizem.

Židje so nam Arijem tuje pleme. Ali vkljub temu imajo oni poleg svojih neprijetnih lastnosti tudi čednost in krepost, katerih Ariji v takojšnji meri nimajo. Nekateri Ariji gledajo vsled tega s spoštovanjem na Žide — to so filosemiti (za filologa strašna beseda!).

Drugi Ariji vidijo zopet na Židih bolj one neprijetne lastnosti, vsled katerih baje Ariji z Židi v neposrednem občevanju živeti ne morejo; Židi so kakor pijavke, ki pijejo v obliki zlata in denarja arijsko kri, to je, oni uživajo vsled svojih spekulacij in brezobzirnosti brez posebnega truda plovce arijskega truda in dela. Vse šege in vsi običaji, celo naziranje Židov na svet je tako diametralno nasprotno blažjemu indoevropskemu in krščanskemu duhu, da z Židi živeti pomeni degeneracijo arijskega plemena in duha.

Pri vseh olikancih in tudi že pri neolikancih, bodejo si filo- ali antisemitje, je na dnevnem redu židovsko vprašanje, uprav tako kakor takozvano socialno vprašanje. Največji kapitalisti so Židje — in to pove mnogo. Sam Marx, Žid, pravi, da je podstat in bistvo židovstva barantija (Schacher) in goljufija, da je Bog Židov — denar, da je motiv vsega njihovega delovanja gmotni egoizem; židovstvo samo smatra Marx za takovo zlo, da trdi: „Družbena emancipacija Židov je emancipacija družbe od Židov“.

Kaj torej z Židi? Ali jih pustiti, da dalje izsesavajo dobre, neumno-naivne kristijane, da se uresniči faktično Židov veliki ideal, svetovno gospodarstvo, katero imajo skoro že na pol v svojih rokah? Ali izjemne zakone napraviti proti njim, da se

njim onemogoči njih zlomiselnost, drugim pogubonosno delovanje? Ali pa Žide do cela iz vseh evropskih dežel odpraviti, da se naselijo v svoji nekdanji domovini?

Znano je, da nekateri Židi sami, takozvani Sionisti, težijo po tem, na zadnje omejenem cilju; na prvi pogled bi se zdelo, da so Sionisti pošteni, prepričani verniki, ki spoštujejo kako vzvišenejšo tradicijo svojih očetov. Ali na drugi strani so pa znamenja, da je sionistično gibanje samo pesek v oči naivnih Arijev: celo gibanje meri neki le na to, da se ustrojijo židovska — odjemališča v Palestini in Aziji za evropsko-židovsko blago! Na tak način deluje prebogata „Alliance israelite“, s sedežem v Parizu, na večjo čast — židovsko in na pomnoževanje židovskih milijonov.

Od raznih strani je raznih receptov na odvrčanje židovske, Arijem preteče nevarnosti. Kaka pa je ta nevarnost, ki jo vsemu svetu ponuja in stavi židovsko vprašanje?

Židje so v svobodnem liberalnem gospodarskem boju tako prebrisani in zviti, da je naravno, da so finance dobili v svoje pesti. Ker so bogati in visoko nadarjeni ker živijo v obče zdravo, sme se reči, povprečno zdravnejše in razumnejše nego Indogermanci, in ker je njihova narava zelo žilava, pretekajo Arije skoro na vsakem polju vedno bolj in bolj. (Židje so neki le slabi slikarji, poljedelci in fizični delavci). Kdor ima denar, ima sredstva za najvišjo izobrazbo, in tako vidimo Žide med najvišjo inteligenco zelo številno zastopano, osobito, ker bogati Židi ne živé tako blazirano kakor čisto bogati Ariji; koliko učenjakov Židov zaseda vseučiliške stolice! Kdor se nekoliko v znanosti kreta, mora prihajati z Židi v nekako dotiko; in koliko mladega naraščaja pošiljajo Židi vedno na najvišja izobraževališča! (na dunajski medicinski fakulteti je menda polovica židovskih slušateljev! koliko je v primeri s temi slovenskih??) Ker boljše javne službe le oni doseči more, ki ima sredstev, da lahko eventualno čaka leta ter leta, je naravno, da se Židi, k temu namenu tu in tam krščeni, (kar dalje nič ne pomenja), rinejo i v naj-

LISTEK.

V katedrali sv. Petra.

(Odlomek iz romana „Rim“. — Francoski spisatelj Emil Zola.)

Bila je dvanajst.

Mahoma je nastala med občinstvom radost, gibanje, katero je kakor globok val pribajalo iz sosednjih dveh dvoran. Toda bili so le vratarji, kateri so odrivali ljudstvo, da napravijo pot za papeža. Nakrat pa so zadoneli iz prve dvorane klici, kateri so se množili in pribajali bližje.

To pot je bil res sprejeto.

Najprej je šel oddelek švicarske straže, katero je vodil sergent — potem rudeče oblečeni nosilci prestola — nato dvorni prelatje, mej njimi štirje službeni tajni kamorniki. Nazadnje je korakal mej dvema vrstama nobelgardistov v pol gali sam sveti oče, slabo smehlajoč se ter deleč na desno in levo svoj blagoslov. Z njim vred je privrel tudi naraščajoči šum iz stranskih dvoran v Sala della Beatificazione. Strast ljubezni je narasla do blaznosti in pod to nežno, blagoslovajočo belo roko so padala vsa ta zmedena bitja na obe kolena. Na tleh ni bilo več drugega videti kakor po-

bito, od pojava Boga uničeno pobožno ljudstvo.

Prevzet je Pierre z drugimi vred vztrepetal ter se zgrudil na kolena. Ah, ta vse-mogočnost, ta nepremagljiva sugestija vere, tega strašnega diha z onega sveta, ki se je v dekoracijah in v pompi kraljevske veličine deseterila!

Ko je sešel Lev XIII., obdan od kardinalov in svojega dvora, na prestol, je nastala tihota, in pričela se je ceremonija, kakoršno zahtevata šega in obred. Najprej je govoril kleče neki škof, ter polagal njega svetosti pred noge zvestobo vdanih vsega kristjanstva. Njemu je sledil predsednik odbora, baron Fouras; stoje je čital dolg govor, v katerem je predstavljal romarje, raztolmačil njih želje in podal vsemu resnobo politične in verske demonstracije. Ta debeli mož je imel tenek rezek glas, kateri je škrtal kakor kak sveder. Govoril je o bolesti katoliškega sveta, katero se je rodilo, ker je oropan Sveti Stol že četrstoletja, — govoril je o volji vseh tu zastopanih ljudstev, tolažiti najvišjega in čislane glavarja cerkve, in sicer s tem, da so mu prinesli vinarje ubogih in bogatinov in tudi mile darčke najnižjih v ta namen, da more biti papežstvo ponosno in neodvisno ter da more zaničevati svoje na-

sprotnike. Govoril je tudi o Francoski, obžaloval nje zmote, prerokoval nje vrnitev k zdravim sporočilom ter ponosno namignil, da je bila Francija najbogatejša in najradodarnjša dežela, od koder so zlato in darovi vreli kakor nepretrgan veletok v Rim.

Končno se je dvignil Lev XIII. ter odgovoril škofu in baronu. Njegov glas je bil močan, zelo nosljajoč in je presenetil vsakogar, ker je prihajal iz tako drobnega telesa. V malo stavkih je izrazil svojo hvaležnost ter dejal, da je njegovo srce globoko ginjeno vsled vdanosti, katero izkazujejo narodi papežtvu. Naj si bodo časi tudi slabi — končna zmaga ne more več dolgo izostajati. Vidni znaki kažejo, da se ljudstva vračajo k veri, da bodo zločinstva pod splošno Kristovo vladno kmalu prenehala. Kar se pa tiče Francije — ali ni ona najstarejša hčerka cerkve, ali ni podala Svetemu Stolu premnogo dokazov svoje ljubezni, da bi jo ta mogel kdaj nehati ljubiti? Potem je dvignil roke ter podal vsem navzočim romarjem, po njih zastopanim družbam in društvom, njih rodbinam in prijateljem, Francoski in vsem katoliškim narodom svoj apostolski blagoslov v zahvalo za dragoceno pomoč, katero so mu vročili. Ko se je zopet vsedel, je zag-

melo šumeče, frenetično ploskanje, ki je trajalo deset minut ter se mešalo z vivatklici, in nerazločni vzklici — vihar razbrzdane strasti, ki je stresal vso dvorano.

Mej tem, ko je divjalo to besneče česčenje, je Pierre opazoval Leva XIII., kateri je zopet sedel nepremično na svojem prestolu. S papeško čepico na glavi in ogrinjen z rudečo, s hermelinom obrobljeno ogrtačo, v dolgi, beli sutani, je imel res hieratično okorelost malika, katerega obožava dvakrat stoinpetdeset milijonov ljudij. Ob škrlatastoručeem ozadju zastorov, baldahina, mej temi perotastimi nabori draperije, kjer je nekaj žarelo, kakor plamen povelečanja, je bil videti zares veličasten. To ni bil več slabotni stariček, ki je potezal noge za seboj, s hromotnim vratom kakor kak ubog, bolan ptič. Grdost obraza, preveliki nos, predaleč razklana usta, propale, izsušene poteze, vse to je izginilo. V tem voščnem obrazu ni bilo drugega razločiti kot dvoje krasnih, temnih in globokih oči, polnih večne mladosti izvanrednega duha in bistroumnosti. Nehoté je vzravnal svojo postavo, zavest, da predstavlja večnost, kraljevska plemenitost, katera ga je obdajala, je delala vtisek, kakor da ni nič drugega kakor dih, kakor čista duša v telesu od slonove kosti, v telesu, ki je tako pro-

(Dalje prih.)

— „Bogovi sovražijo“ župnika na Robu. Lansko leto čitali ste, cenjeni čitatelji v „Slovenskem Narodu“, kako vesten je g. župnik na Robu v izpolnjevanju svojih dolžnosti. Popustil je svoje ovčice, kar za tri dni in šel na shod svedercev. Trije njegovi farani so bili takrat tako poredni, da so nevarno zboleli in jeden je celo brez sv. zakramentov umrl. Ko smo hoteli takrat g. župnika poučiti, kake dolžnosti ima, zvijal se je na vse mogoče načine in se opral na prižnici in v „Slovenca“ s tem, da sme za tri dni zapustiti farane, ne da bi koga kaj vprašal, in da je šel takrat po vsakoletnem običaju obiskat svoje stariše, in da

svedercev. Takrat smo pustili gosp. župniku veljati, ker smo menili, da se gotovo boljše. Varali smo se bridko! Radovedni smo, kako se bo g. župnik opral pri sledečem slučaju: Teden dni je, kar je zbolelo v vasi le pol ure oddaljeni od župnišča, še ne 20 let staro dekle. Na novega leta dan dopoldne poslali so po g. župnika, da ji prinese sv. popotnico. Ta se je pa odrezal: „Zdaj ne grem, bo že počakala!“ Ker je bilo dekletu vedno huje, poslali so popoldne še jedenkrat po g. župnika, a ta je rekel: „Ko bi bil možiki, bi že šel, a ženske imajo svoje bolezni. Vsaka se rada malo poeklja! Do jutri naj počaka!“ Isti, ki je prišel po g. župnika, pa je rekel: „Gospod župnik, dekle je slabo, vi bodete krivi, ako umrje brez sv. zakramentov!“ In šel je potrt domu. Dekle je še isti večer umrlo — umrlo brez sv. zakramentov! In kdo je kriv? Vprašamo Vas, g. župnik, zakaj Vas imamo? Ali so Vam ženske bolezni tako dobro znane? Morda ste v tej stroki celo praktikus! Pričakujemo jasnega odgovora! Ker je moje poročilo tako žalostno, ne bode vam danes poročal drugih komedij, ki jih uganja naš g. župnik — obljubim pa, da v kratkem zveste še nekaj zanimivosti!

— „Narodna čitalnica“. Opozarjamo na jutrišnjo plesno vajo v čitalnici.

— Štrajk. Zaradi diferenc, nastalih vsled novega tiskarskega tarifa, je začelo včeraj štrajkati osebje Kleinove tiskarne, danes pa osebje Blaznikove tiskarne.

— Laške budalosti. Piše se nam: Tržaški „Piccolo“ postaja včasih kar smešen. Zdaj trdi, da se v frančiškanski cerkvi na Kostanjevici pri Gorici ob nedeljah in praznikih svira na orgljah — ruska himna. Častivredni frančiškani, ki se za politiko vobče toliko menijo, kakor za lanski sneg, pa naj bi bili panslaviistični demonstrantje in naj bi svoje demonstracije prirejali v cerkvi? Preneumno! Bože duraka „Piccolo“ hrany...

— Državno podpora v znesku 400 kron je dovolilo poljedelsko ministrstvo kmetijski podružnici v Ilirski Bistrici za nakup zemljišča za napravu drevesnice, v kateri namen je deželni odbor dovolil 100 kron.

— Telovadno društvo „Sokol“ v Postojini ima svoj redni občni zbor za leto 1899 v soboto, dne 13. januarja 1900 v gostilni brata Fr. Paternosta ob 8. uri zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo društvenega odbora. 2. Predlogi zaradi telovadnice. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti.

— V Ameriko. Število mladeničev, ki se z izseljenjem v Ameriko hočejo odtegniti vojaški dolžnosti, je vsako leto večje. V Ljubljani jih policija pridno zasleduje in ustavlja tako, da bode težko še kje kakšen kraj, kjer bi bilo toliko vojaščini podvrženih fantov prijetih, kakor v Ljubljani. Sedaj so se poklicani organi vendar zdramili in upejali na mejah strožjo kontrolo, kakor je bila dosedaj. Razni agenti so v svojih pismih naravnost ljudi svarili pred ljubljansko policijo in jim nasvetovali, da se ogibajo Ljubljane, češ, potem je že vse dobro in čez mejo pridejo lahko brez ovire. Naravno je, da bi se bilo v Korminu, v Briksu in v Hebu (Eger) lahko mnogo izseljencev, ki še niso izpolnili vojaške dolžnosti, ustavilo in poslalo domov, če bi bila v teh krajih bolje organizovana varnostna služba. Sedaj so jih začeli ustavljati. V Korminu so zadnje dni prijeli 24 fantov, ki se nahajajo sedaj v zaporu pri sodišču v Gorici.

— Aretovanje. Včeraj dopoldne je policaj ustavil in aretirал nekega pijanca, ki se je na sejmišču z ljudmi prepiral. Med potjo je aretovanec popadel policajca in sta se sprijela. Padla sta oba na tla. Aretovancu je padel pri tem nož iz roke. Policaju je bila raztrgana bluza in na glavi je dobil majhno prasko.

— 600 gld. je pozabila včeraj zvečer neka ženska v kupeju dolenskega vlaka. Njeno torbico z denarjem so odpeljali v Rudolfovo, od koder so jo danes zjutraj pripeljali nazaj in izročili lastnici.

— Povožen pes. Včeraj dopoldne je brzovlak na železniškem prelazu v Latermanovem drevoredu povozil psa c. in kr. podpolkovnika v p. Franca pl. Schildenfelda.

— Semenj. Na včerajšnji semenj je bilo prignanih 777 konj in volov, 385 krav in 118 telet, skupaj 1280 glav. Kupčija je bila posebno pri volih prav živahna, ker

varskega in so vse, kar je zanje bilo, porabili in dobro plačali. Tudi s konji bila je kupčija dobra, s kravami pa srednja.

* Ali je mogoče? V dunajskem obč. svetu je odgovoril dr. Lueger na interpelacijo obč. svetnika Försterja radi samo-čeških napisov na češki hiši na Dunaji. da so morali Čehi nekatere napise odstraniti ter da so v notranjih (!) prostorih za orientacijo (?) tudi nemški napisi. Gostilničar pa je moral plačati 20 K kazni, ker je imel le češke jedilne liste, ki so sedaj nemško-češki! — Ali je mogoče, da to Čehi trpe?

* Avstro-ogrška umetniška razstava v Peterburgu. V prostorih carskega ruskega društva za pospeševanje umetnosti v Peterburgu so razstavili avstro-ogrski upodabljači umetniki, slikarji in kiparji, svoja najboljša dela. Tu so Nemci, Madjari, Čehi, Poljaki in Hrvatje, toda — Slovencev ni. Niti eden izmed naših kiparjev in slikarjev se ni udeležil te razstave! Iz Hrvatske so poslali svoja dela slikarji Bukovac, Csikoš, Cručić, Iveković, Aleksander, Auer, slikarica Raškaj in Tišov ter kiparja Valdec in Frangeš.

* Sodnijska dvorana za javne razprodaje. 1. t. m. so otvorili v Pragi javno razprodajalno dvorano, v kateri se bodo vršile prisilne in prostovoljne razprodaje. Predmeti, ki se bodo razprodajali, bodo občinstvu vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od 4.—8. ure popoldne na ogled. S tem so odpravljeni mučni prizori, ki so se vršili — kakor n. pr. pri nas — po privatnih stanovanjih, in poslej bo izključeno, da bi se razprodaj udeleževali le špekulantje, ki so delali le na škodo prizadetim umazane dobičke. Želeti bi bilo, da bi se taka dvorana napravila tudi v Ljubljani, kjer število eksekucijskih razprodaj, žal, ne zaostaja mnogo za razprodajami v Pragi!

* 73leten morilec 66letne soproge. 73letni Fran Wallner v Gradcu je v četrtek popoldne iz ljubosumnosti zadavil svojo 66 let staro ženo in potem zbežal. Vnuč umorjenke je prvi prišel na lice mesta. Ker deda niso našli več ur, se je mislilo, da se je usmrtil, a Wallner je prišel sam k policiji ter se delal, kakor bi bil za smrt svoje žene šele na ulici izvedel. Raztelesenje pa je dognalo, da ji je 73letni morilec goltanec docela zmečkal in strl.

* Mlada ljubiteljica realitike. Pred štiridesetimi leti nekako, okoli Božiča je bilo, ko je potrkalo na vrata slavnega germanista profesorja Jakoba Grimma majhno dekletce. Spodobno je naredilo poklonček ter vprašalo: „Ali si ti gospod Grimm?“ — „Da, tako se pišem“, je odgovoril učenjak. — „Ali si ti spisal tiste lepe pravljice, katere sem dobila pod božičnim drevescem?“ — „Da, jaz in moj brat Viljem sva jih napisala“, je dejal Grimm smeje se. — „Potem si napisal tudi pravljico o modrem krojačku?“ je vprašalo dekletce nadalje. — „Da, ta pravljica je moja“. — „Dolžna sem ti torej tolar“, je rekel otrok, „kajti konec pravljice sem čitala: kdor ne verjame, mora plačati tolar! Jaz pravljice ne morem verjeti. Danes sem ti prinesla le štiri groše, ostanek ti prinesem, ko dobim zopet kaj denarja“. In dekletce mu je resno izročilo štiri groše „na račun“. Grimm je groše vzel ter se prijazno poslovil od mlade ljubiteljice realizma. Nato pa je poslal svojega slugo k otrokovi materi ter vrnil deklici štiri groše, a dodal še svoj tolar z naročilom, da tudi sam pravljice o modrem krojačku ne verjame. Dekletce pa je bilo vsled tega na Grimma jako hudo.

* Krvava poroka. V vasici Canale, pokrajina Cuneo na Italijanskem, se je pripetila uprav romantično neverjetna, a zato tem strašnejša nesreča. V tamošnji cerkvi se je vršila poroka. Pred cerkvijo čakajoči fantje so hoteli streljati s puškami, a karabinierji jim tega niso hoteli dovoliti. Končno so se fantje in karabinierji spoprijeli ter začeli streljati drug na drugega. V tistem hipu pa sta stopila 22letni ženini in nevesta iz cerkve. Kroglja je zadela ženina v srce, mlado ženo pa v glavo. Ženin je na mestu izdihnil svojo dušo, nevesto pa so odnesli umirajočo domov.

* Velikanski sneg. V Bavarskem gozdu leži nad 3 m visok sneg. Celo strehe so deloma pod snegom, zidovja pa splon ni videti. Ljudje so si morali delati več dni gaz od hiše do hiše.

* Strašna usoda. Nedavno so našli

sega moža, ki se je zdel policiji pijan in ga je zato zaprla. Drugega dne pa je bil prav tak kakoršnega so zaprli. Ječal je angleško in bil videti docela pijan. Zdravnik je konstatiral, da je — blazen. Ker je bil Anglež, ga je poslal angleški konzul v bolnišnico. Tam se je izkazalo, da ima vneta pljuča, da mu je odmrznila roka, in da so noge polne ran. Čez dva dni je umrl. Policija je dognala, da se je pisal James Marlandt, da je bil mehanik, da je imel nekaj denarja, ter da je pred dvema tednoma dospel iz Anglije v Peterburg. V Berlinu je med potom obolel za tifuzom ter ondi ležal tri tedne. Ko je ozdravil, je bil blizu Peterburga še pri nekem prijatelju par dni na posetu. V Peterburg je dospel že bolan. Kaj se je zgodilo potem z njim, ne ve nihče.

* Strašen požar. Iz Peterburga poročajo, da divja v pusti ob Volgi že dva tedna strašen požar. Več posestev in naselbin je uničenih. Zgorelo je okoli 100 ljudij in več tisoč glav goveje živine in drobnice. Škoda je ogromna. Da zažarijo nadaljno širjenje ognja, je vlada odposlala več čet vojaštva, ki požar gasi in ga obdaja s kordonom.

Književnost.

— „Slavisches Echo“. 1. štev. II. letnika ima to-le vsebino: Programm und Einladung zur Pränumeration. — Veständigungsprincipien. — Über das Studium der russischen Sprache in Deutschland. — Bischof Glavina. — Feuilleton. — Die böhmische Malerei unserer Zeit und französische Einflüsse. (Dr. F. X. Harlas.) — Wie aus einem Harach ein Borso wurde. — Politisches. — Vermischtes. — Locales. — Literatur und Kunst. — Zeitungsstimmen. — Anmerkung der Redaction und Administration. — Anzeige. — „Sl. Echo“ stane za vse leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta pa 3 K. Naroča se: Dunaj, VIII. Eugengasse 37.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 9. januarja. „N. Fr. Pr.“ javlja, da se snide državni zbor že koncem meseca januarja.

Dunaj 9. januarja. V današnji seji avstrijske delegacije je predsednik najprej grajal delovanje dr. Gregra, ker je v zadnjem svojem govoru primerjal avstrijsko birokracijo z Avgijevim hlevom, iz katerega izhajajo tudi ministri, in ker je trdil, da je avstrijska justica korumpirana. Ko je Pacak interpeliral radi novih iztiranj Čehov iz Nemčije, je prišel na razpravo proračun vojnega ministrstva. Pacak je izjavil, da bodo češki delegatje glasovali proti vojnemu budgetu, in to iz ozirov na notranjepolitične razmere in vsled nasprotstva vojne uprave proti nenemškemu narodu, katero nasprotstvo je tako, da se že lahko imenuje sovražnost. Razpravljal je o zglasevanju rezervistov pri kontrolnih shodih in o krutem kaznovanju onih, ki se češki zglasujejo, ter navedel več slučajev, da se je kadetom prepovedalo češki govoriti in da so bili razni častniki premeščeni, ker so mej seboj češki govorili. Končno je govoril o dajatvah za vojsko in zahteval, naj se vojna uprava ozira tudi na kmetovalce in obrtnike, ne samo na spekulantje. Abrahamovicz je grajal grdo ravnanje z vojaki, ki je posebno v Gališki v navadi, razpravljal o mnogoštevilnih samomorih in dokazoval, da je največkrat grdo ravnanje vzrok samomoru. Tudi Kaftan se je bavil z narodnostnim vprašanjem, povdarjaje zlasti, da so bili tisti rezervisti, ki so se češki oglašili, kruto kaznovani, dočim se na Ogrskem postopa z vso milobo. Posebno ostro je govornik prijemal zapovednika v Jozefovu, ki je češkim oficirjem in vojaškim uradnikom prepovedal zunaj službe med seboj češki govoriti, češ, da je to provokacija. Zdaj govori Götz, ki je začel s pogreto frazo, da je narodnostno vprašanje na umeten način za-nešeno v vojsko.

Dunaj 9. januarja. V sinočnji seji finančnega odseka avstrijske delegacije je bilo najprej odobreno Dumbovo poročilo o ekspozeju grofa

prav le parafraza ministrovega govora, nasvetuje, naj se izreče Goluchowskemu priznanje in zaupanje. Potem je prišel na razpravo proračun mornarice, o katerem je govoril Russ. Govorili so Rizzi, Ferjančič, ki je obžaloval, da so se uslužbencem nižje kategorije puljskega arzenala plače premalo zvišale in da v puljski bolnici ni hrvatskega jezika zmožnega zdravnika, dasi je polovica bolnikov hrvatske narodnosti, Wolfhard in zapovednik mornarice Spaun, ki je mej drugim trdil, da je večina pri vojni mornarici službujočih — italijanske narodnosti!

Dunaj 9. januarja. Kriza je stacionarna. Splošno se priznava, da se ima presumptivni ministrski predsednik Körber boriti z velikimi težavami. Körber se je včeraj in danes posvetoval z različnimi parlamentarnimi voditelji poglavito glede bodočih ministrov brez portfelja.

Berolin 9. januarja. Angleška vlada še vedno ni odgovorila na proteste radi sekvestriranja nemških ladij. Cesar Viljem se je včeraj dlje časa posvetoval z grofom Bülowom in ministrom mornarice Tirpitzem. Vse čsopisje soglaša v tem, da je postal položaj jakc resen.

London 9. januarja. General Buller javlja, da je general White pri naskoku Burov na Ladysmith ujel 500 Burov, česar pa nihče ne verjame, dasi vlada sicer veliko veselje, ker je White srečno odbil zadnje naskoke Burov.

London 9. januarja. „Daily News“ javlja, da so carinski organi na nekem pristanu v Millwall-Dock našli nekaj skritih topov. Preiskava je dokazala, da razne angleške firme zalagajo Bure z vojnim materijalom.

London 9. januarja. Posadka mesta Kuruman, ki leži 120 kilometrov od transvaalske meje v angleški pokrajini Bečuvana, je po večdnem bombardiranju kapitulirala. Buri so zasedli mesto.

Washington 9. januarja. Senator Petigrev je v senatu sprožil predlog, naj se pooblasti vlada, ponuditi Angleški in južno-afriškima republikama svoje posredovanje.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska obrtna zadruga „Mercur“ v Celji.

(Konec.)

Trgovski odsek, kateri naj železno trgovino v Celji osnuje, vodi in nadzoruje, je sestavljen iz gg.: Peter Majdič, Dr. Jos. Vrečko, Dr. Ivan Dečko, Norbert Zanjer.

Štacuna in zaloga te železne trgovine bodeta v hiši, katero je kupila „Zveza slovenskih posojilnic“ od g. dra. Guido Srebreta. Hiša je na najugodnejšem prostoru, v prometni graški ulici, ter ima zadej velike prostore za skladišča, tako da bode zadostovala vsem potrebam. Trgovina bode začela poslovati kmalu začetkom tekočega leta 1900, kakor hitro bo hiša potrebno predelana in dozidana. Kakor čujemo, posrečilo se je zgoraj imenovanemu trgovskemu odseku že tudi pridobiti za to trgovino kot disponenta in vodja izbornu vže izkušeno moč.

Z oživotvorenjem te železne trgovine pa naloga zadruge „Mercur“ še nikakor ne bode dovršena, ampak zadruga bode potem obrnila vso svojo pozornost na druge potrebne trgovine in obrti v Celji in izven Celja, da se pomore slovenskemu narodu v vseh strokah do gospodarske samostojnosti.

Seveda potrebuje zadruga za dosego teh svojih velikih namenov denarnih sredstev, in če hoče te namene popolnoma doseči, velikih denarnih sredstev! Zavedni Slovenci se toraj pozivljajo, da pristopajo tej zadrugi brez ozira na stan in na premoženje: kdor premore veliko, naj pristopi z velikim, kdor premore manj, pristopi pa naj z manjšim denarnim zneskom!

Deleži so najmanjši 10 kron (III. vrste), po 200 kron (II. vrste), in po 1000 kron (I. vrste). Posameznik pa lahko prevzame tudi po več deležev do najvišje svote, ter se opomni, da so dozdaj posamezniki podpisali tudi po 2000 4000 6000 in 10000

Uplačani deleži bodo, ker je podjetje zdravo in na strogo solidnej podlagi, dajali vsako leto po računskem sklepu svojo dividendo, katera bo gotovo tolika, kakor so navadne obresti; računati pa smemo, da bode dividenda večja, kajti vidimo, da železne trgovine dajejo nasprotnim trgovcem velik dobiček, kateri ne obrestuje samo njihovega v trgovini, v prometu ležečega denarja ampak kupčijo njihovim obiteljem veliko bogastvo.

Novo narodno podjetje spremljaj torej naša iskrena želja, da bo njegov razcvit sijajen, njegovo delovanje plodonosno!

Darila.

Trinajst izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovale so v omenjeno svrhu naslednje občine: Kastav 200 K, Turjak 30 K, Dovje 40 K, Videm-Dobrepolje 40 K, Radeče pri Kranjski gori 30 K, Trnovo pri Gorici 40 K, Sv. Gregor pri Ribnici 40 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda v korist so se odkupili od noveletnih voščil:
Na Vrhnikih se je odkupila tudi rodbina Lenarčičeva.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. **[M. Leustek]**, lekarnar v Ljubljani. Rad priznam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

(9-2) **Dr. J. Folnegovič**, obč. zdravnik.

Zahvala.

Družbi sv. Cirila in Metoda je 4. t. m. izročil presvetli knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič 100 kron. Vodstvo se visokemu darovalcu — ki se družbe ponavlja spominja — kar najiskrenejše zahvaljuje.

Zahvala.

Ob priliki tombole dne 1. prosinca t. l. v gosp. F. Dobnikovi gostilni v Oplotnici izročila se je izdatna vsota 41 K 58 vin. podpisanim za nakup učnih pripomočkov Čadramske šole, za kar se izreka iskrena zahvala posebno gg. Toni Kriechbaum-u in F. Dobnik-u.

Čadram-Oplotnica, dne 4. prosinca 1900.

Jože Kos, E. Blenk,
krajni šolski ogleda. nadučitelj.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. januarja: Josip Pečnik, delavec, 26 let, Karlovska zemlja št. 26, jetika.

Dne 7. januarja: Vincenc Istenič, ključarjev sin, 6 mes., Hranilnična cesta št. 7, pljučni edem.

Dne 8. januarja: Marija Turk, delavka, 19 let, Karlovska cesta št. 6, jetika. — Helena Pestotnik, 73 let, sv. Petra cesta št. 28, ostarelost.

V hiralnici:

Dne 5. januarja: Jožef Straus, gostač, 45 let, sušica možgan.

Dne 6. januarja: Marija Červan, kandid. pri usmiljenkah, 16 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8.	9. zvečer	734.8	2.6	sl. jug	dež	
9.	7. zjutraj	736.0	1.8	sr. jug	oblačno	
"	2. popol.	736.3	2.4	sr. jvzhod	oblačno	1.2 mm

Srednja včerašnja temperatura 3.1°, nor-
male: -2.7°.

Dunajska borza.

dne 9. januarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K 75	h
Skupni državni dolg v srebru	98	" 65
Avstrijska zlata renta	97	" 65
Avstrijska krona renta 4%	99	"
Ogrska zlata renta 4%	97	" 65
Ogrska krona renta 4%	94	" 85
Avstro-ogrski bančne delnice	130	" 10
Kreditne delnice	232	" 70
London vista	242	" 45
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	" 20
20 mark	23	" 66
20 frankov	19	" 20
Italijanski bankovci	89	" 60
C. kr. cekini	11	" 42

Samo gospodje

dobé: 2 zbirki z 120 komadi jako interesantnih momentnih fotografij in senzacionalno novo-
segno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsega-
jočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3
zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le
1 gld. (tudi v poštinih znamkah). Pri povzetju
30 kr. več. Pošilja franko in diskretno **J. Kann**,
Dunaj, II., Jaegerstrasse 26. (45-1)

Damam

katere uvažujejo čisto, nežno polt, se prav
posebno priporočajo

Iekarnarja Piccoli-ja

Glycerin-Creme.

1 flacon 30 kr. (2322-2)

Vnanja naročila proti povzetju.

Godba.

Gospodom p. n. restavratorem in društvom
priporočam svoj izborni (57-1)

**orkester na lok in oddelke
od 6 mož naprej.**

Naročila naj se pošiljajo mestnemu ka-
pelniku v Kamniku ali gosp. Blisch-u
v Ljubljani, Komenskega ulice št. 36.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Praga** čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aodi osonbi vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal
v Ansee, Solnograd; čez Klein-Beifing v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
zjutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopoludne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoludne osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-
Beifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Praga iz Novo mesto**
in v Kočevje. Osonbi vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj,
ob 1 uri 5 m. popoludne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. **Praga** iz Trbiža.
Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonbi vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linc, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
pudne osonbi vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic,
Solnograda, Linc, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linc, St. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoludne osonbi vlak z Dunaja,
Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonbi vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linc. — **Praga iz Novoga mesta in Ko-
čevja.** Osonbi vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob
2. uri 32 m. popoludne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane drž. kol. v **Kamnik.** Ob
7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoludne, ob
6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž.
kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoludne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Najboljša pijača za rodbine!!!

Za vsako priliko

priporočam (2261-10)

izvrstna izvozna in granatna piva

češke delniške pivovarne

v Budjevicah

v zabojih po 25 steklenic.

Slavni rodinam se za mnogobrojna naro-
čila najtopleje priporočam

z odličnim spoštovanjem

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 2.

Spretnega pisarja

sprejme takoj (53-1)

Dr. Fran Mayer

odvetnik v Šoštanj.

Dvorana „Pri Maliču“

(„Stadt Wien“).

V sredo, 10. januarja 1900

ob 8. uri zvečer

KONCERT kvartet Schams

družba dunajskih umetnikov za

ljudsko glasbo gg.:

**Hugo Schams, Artur Bodansky,
Oskar Sauberman Walter Belmont.**

Vspored, ki je razviden z lepakov, obsega 12 točk
raznih skladateljev.

Vstopnina 40 kr.

Vstopnice se dobivajo v dvorani „Pri Maliču“ in
na večer koncerta pri blagajnici.

Pri koncertu bodo mize pogrnene.

Dunajski listi so se prav pohvalno izrazili o tem
kvartetu. (55)

Išče se za maj ali avgust

stanovanje

obstoječe iz 4 sob. (18-3)

Več se izve pri upravnistvu „Sl. Nar.“.

Podpisani sprejme takoj

solicitatorja

samca za mesečno plačo 50 gld.

Dr. Rupert Bežek

(44-2)

c. kr. notar v Zatičini.

Hiša na prodaj!

Hiša sredi mesta

na lepem prostoru, v tri nadstropja in z

2 prostornima prodajalnicama

se iz lastne roke takoj pod ugod-
nimi pogoji proda.

Natančneje pove iz prijaznosti uprav-
ništvo „Slov. Naroda“. (56-1)

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem

službo asistenta

z letno plačo 1400 kron in stanarino 300 kron ter s pravico do dveh petletnic po 200 kron.

Prošnje za to službo z dokazili o usposobljenosti vložiti je do vštetega 21. janu-
varja t. l. pri podpisanim ravnateljstvu.

Pri nastopu službe položiti je kavicjo v visokosti plače.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1900.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Občni zbor

I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani

vršil se bo

dne 31. januarja t. l. ob 7. uri zvečer, v poletnem salonu
hotela „pri Maliču“.

Dnevni red:

1. Poročilo za preteklo društveno leto 1899.
2. Računski zaključek za leto 1899 in proračun za leto 1900.
3. Volitev 3 odbornikov.
4. Volitev 3 preglednikov računov.
5. Določitev članarine za leto 1900.
6. Slučajni predlogi.

Izžrebana sta letos gg. dr. I. Tavčar in V. Petričič kot izstopivša člana
odbora, smeta se pa zopet izvoliti. Gosp. J. Jeglič je izstopil iz odbora, in je
izjavil, da ne sprejme zopetne izvolitve.

Predlogi, katere žele člani staviti še za ta občni zbor, morajo se pisмено
vložiti pri odboru vsaj 14 dni pred občnim zborom.

V Ljubljani, 8. januarja 1900.

Načelnništvo društva.

(54)

Delniška glavica **K1.000.000**

Vplač. delnic glav. „ 600.000

Rezervna zaloga „ 80.000

Bankovni oddelek

Zrinjski trg št. 1

(bankina zgradba).

Hrvatska
ljudska banka
Zagreb.

Hrvatska ljudska banka
delniško društvo v Zagrebu.

Založni oddelek

Ulica Marije Valerije 7

(bankina zgradba).

Hrvatska ljudska banka

Zrinjski trg št. 1, Zagreb

sprejema denar v tekočem računu in na vložnice (hranilniške
knjižice) ter jih obrestuje počeni od dne vložitve s

čistimi 4½%.

Pristojbino plača zavod sam.

Povračila se izplačujejo brez odpovednega roka ter
se obresti računajo do dne povračila

Vsi posli, katere objavljajo menjalnice, se izvršujejo
točno in najkulantneje.

Podeljujejo se

predujmi

na dragocenosti, zlatnino, srebrnino in
razno drugo robo, kakor tudi na vred-
nostne papirje

pod najugodnejšimi pogoji.

Zalogo se mogó pošiljati tudi s pošto.

(46-1)